

Съобщение за пресата
Люксембург, 11 ноември 2019 г.

Одиторите на ЕС предупреждават, че информационните системи за граничен контрол в Шенгенското пространство, макар и добре разработени, се нуждаят от по-навременни и по-пълни данни

Органите за граничен контрол в държавите членки следва да акцентират върху навременното въвеждане на пълни данни в информационните системи на ЕС, които се използват за наблюдение на външните граници на Шенгенското пространство, посочва се в нов доклад на Европейската сметна палата (ЕСП). Шенгенските ИТ системи са силен инструмент и се използват във все по-голяма степен от граничните служители при извършването на гранични проверки. Понастоящем обаче някои данни не са включени в системите, докато други не са пълни или не се въвеждат навреме. Това намалява ефикасността на някои гранични проверки, заявяват одиторите.

Създаването на Шенгенското пространство, което премахва граничните проверки между съставляващите го 22 държави членки и четири други европейски държави, засили значението на ефективния контрол и наблюдение на неговите външни граници за предотвратяването на престъпления и тероризъм и за контрол на миграцията. Изчисленията сочат, че бюджетът на ЕС е предоставил над 600 млн. евро за изграждане на ИТ системи за подпомагане на работата на граничните служители.

Одиторите провериха доколко основните ИТ системи за граничен контрол позволяват на служителите да проверяват лицата, влизащи в Шенгенското пространство през разрешените гранични пропускателни пунктове – сухопътни граници, пристанища и летища. Тези системи се използват за проверка на лица и вещи, визи и заявления за предоставяне на убежище, сравняване на пръстови отпечатъци и данни за пътници. Одиторите посетиха Финландия, Франция, Италия, Люксембург и Полша.

„Граничните служители използват данните в ИТ системите като основа за вземане на решение дали да пропуснат дадено лице през границата, но понякога не получават достатъчно информация от системата, за да могат да решат“, заяви Бетина Якобсен, членът на ЕСП, отговарящ за доклада. „Целта на одита ни е да се набележат различни аспекти на концепцията

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

и използването на тези системи, които могат да помогнат на граничните служители да изпълняват по-ефикасно своята работа“.

Като цяло ИТ системите в Шенгенското пространство са добре разработени с оглед улесняване на граничните проверки, а посетените държави членки в общия случай спазват законовите изисквания, твърдят одиторите. Все пак някои държави прилагат по-ефикасни гранични проверки в сравнение с други, а информацията може да се използва по-систематично от всички държави.

Над половината от анкетираните от Сметната палата гранични служители в някакъв момент са позволили преминаването на хора през границите, без да направят справка в системите. По-конкретно, одиторите констатираха несъответствие между броя на издадените шенгенски визи и броя на проверените визи, което може да е признак за това, че визите не се проверяват систематично на всички контролно-пропускателни пунктове.

Невинаги граничните служители получават навременни и пълни данни от системите. Когато проверяват дадено име, те може да получат стотици резултати (основно неверни положителни резултати), които трябва да проверяват ръчно. Това не само намалява ефикасността на граничните проверки, но и увеличава риска от пропускане на реалните съвпадения.

Големите закъснения при внедряването на ИТ решения за наблюдение и за регистрационни данни за пътниците са попречили на граничните органи да споделят важна информация. Забавянията са се отразили и на обмена на информация относно ситуацията по границите и на обмена на данни за пръстови отпечатащи. Одиторите предупреждават, че ненавременното изпращане на информация за пръстовите отпечатащи може да доведе до неправилно определяне на държавата, отговаряща за обработването на заявленията за предоставяне на убежище. Освен това държавите членки твърде бавно коригират слабостите, установени по време на оценките на системите, въпреки че одиторите определят тези оценки като „задълбочени и методични“.

Те препоръчват Европейската комисия да насърчава допълнително обучение относно ИТ системите, да подобри процедурите, свързани с качеството на данните, да анализира несъответствията при проверките на визите, да ускори въвеждането на данните и да съкрати времето за отстраняване на установените слабости.

Бележки към редакторите

Въпреки че всяка от държавите от Шенгенското пространство отговаря за защитата на собствените си граници, за да бъде сътрудничеството между тях ефективно, необходимо е определено ниво на хармонизация на граничните проверки, както и обща визова политика. През 2018 г. шенгенските държави са издали над 14 млн. шенгенски визи за краткосрочно пребиваване. От октомври 2015 г. до септември 2017 г. Франция, Германия, Италия, Испания и Гърция — държавите, издали най-голям брой визи — са издали близо 18 милиона визи, но са извършили по-малко от 14 милиона проверки. Шенгенските държави също така използват над 200 различни вида национални визи, позволяващи пътуване в Шенгенското пространство, които са извън общата ИТ система и следователно не се споделят с други държави.

Според данни на Евростат броят на гражданите от трети държави, на които е отказано влизане на външните граници, варира между 440 000 през 2017 г. и почти 500 000 през 2009 г. В периода от 2013 г. до 2017 г. броят на положителните резултати в ШИС II, свързани с издирвани лица и вещи въз основа на подадени в други държави сигнали, почти се е утроил — от 87 000 на 243 000. Месечните доклади показват около 3 милиона предупреждения за потенциални проблеми, свързани с качеството на данните, от около общо 82 милиона записа.

ЕС е изградила пет информационни системи за подпомагане на граничния контрол: Шенгенска информационна система; Визова информационна система; Европейска система за сравняване на дактилоскопични отпечатащи на лица, търсещи убежище, Европейска система за наблюдение на границите и система за резервационни данни на пътниците. Държавите членки са използвали в много ограничена степен финансиране от ЕС за подобряване на информационните системи за граничен контрол.

Специален доклад № 20/2019 „Информационни системи на ЕС, подпомагащи граничния контрол – силен инструмент, но е необходим по-голям акцент върху предоставянето на навременни и пълни данни“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (www.esa.europa.eu) на 23 официални езика на ЕС. Одиторите и преди са публикували доклади на сходни теми, например относно информационните системи и контрола за Митническия съюз, Шенгенската информационна система и външната миграция.

Лице за контакт в пресслужбата

Damijan Fišer — Ел. поща: damijan.fiser@eca.europa.eu

Тел.: (+352) 4398 45410 Моб.: (+352) 621 55 22 24